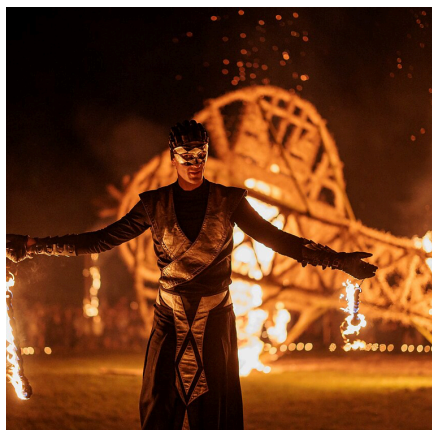

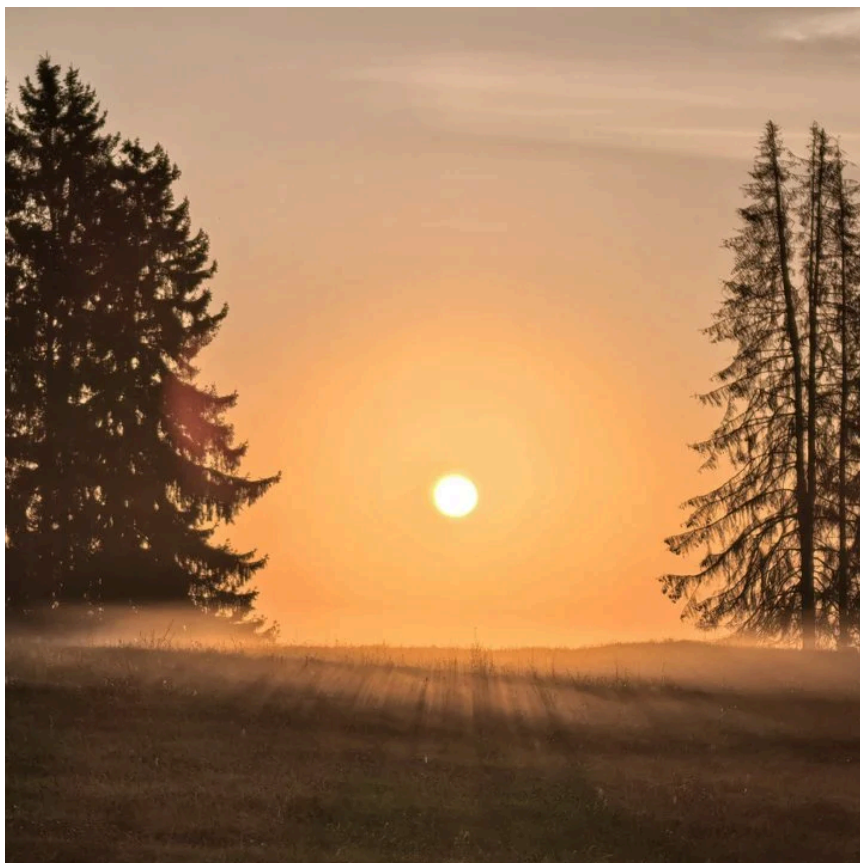
RUDUO YRA APIE MUS

KAIP PRISIJAUKINTI RUDENĮ?

Atvėsus orams ieškokime šilumos mumyse

Vėstančios ir akimirksniu trumpėjančios dienos gražina žmogų į kasdienybės rūpesčių sūkurį. Pasibaigus atostogoms visa galva pasineriame į darbus kartais net pamiršdami sustoti ir apsidairyti. Trapus tas rudens grožis – netrukus jį pakas pirmosios šalnos. Tirpstančių dienų vėsa primena, kokia svarbi žmogui yra šiluma visomis jos išraiškomis. Dabar kaip niekad imame vertinti šiltos arbatos puodelį ir mylimą žmogų šalia. Atvėsus orams ieškokime šilumos ne tik jaukiose kavinukėse, bet ir mumyse.

Ruduo yra tinkamiausias metas kultūrai

Kad tamsiais rudens vakarais nebūtų ilgu, kviečiame pasinerti į kultūrą ir naujais atradimais alsuojantį Vilnių. Mūsų miestas rudenį ne tik pakvimpa cinamoninėmis bandelėmis, bet po savaisiais meno sparnais ima glausti kiekvieną, kuris pajuto rudenišką nostalgiją.

Vilnius rudenį yra atskira meno forma. Už galerijų, muziejų ir teatrų durų gyvybe alsuoja parodos ir spektakliai, koncertai ir performansai. Tereikia išmokti rasti laiko sau ir akimirksniui pasiklysti miesto kultūroje. Šitaip ir į nugarą šnopuojanti žiema nebebus tokia atgrasanti.

Viršelyje panaudota A. Rutkausko nuotrauka iš <https://www.lrytas.lt/lt/visata/2024/09/16/news/sia-savaite-pasitiksime-rudens-lygiadieni-kas-tai-per-diena--34244809> Ir D. Umbraso nuotrauka iš <https://www.lrt.lt/naujienos/gyvenimas/13/2364877/sostineje-nekasdieniskas-ugnies-ir-sviesu-zaismas-pasitiktas-rudens-lygiadienis>.

Kitų laikraštyje naudotų nuotraukų autorystė:

G. Grigėnaitės nuotr. iš <https://www.lndm.lt/pakui-hardware-tolimas-rupestis-parodos-atidarymo-akimirkos-fot-gintare-grigenaite/?lang=en>.

Nuotrauka iš LNDT archyvo

(https://www.teatras.lt/lt/spektakliai/dalykai_kuriu_neisdrisau_pasakyti_ir_dabar_jau_per_velu/).

G. Kavaliauskaitės nuotr. iš

<https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/2320419/violeta-tapiniene-jeigu-tave-kas-nors-uzpuola-tu-dek-atgal-kiek-tik-sugebi>.

G. Kavaliauskaitės nuotr. iš

<https://www.lrt.lt/naujienos/veidai/14/2234595/andrius-tapinas-apie-mamos-knyga-vis-dar-esu-nustebintas-atvirumo>.

Literatūrinis Meridiano licėjaus laikraštis „**Meridianas**“ leidžiamas šešis kartus per mokslo metus nuo 2020 m. Visa laikraštyje pateikiama informacija yra subjektyvi mokyklos žurnalistų klubo narių nuomonė, kuri gali nesutapti su skaitytojų nuomonėmis ir įsitikinimais.

Turite klausimų, pastebėjimų ar pasiūlymų? Parašykite mums: **igoris.zujevas@meridianolicejus.lt**.

Spausdinto 21 laikraščio numerio tiražas - 12 egz. Skaitmeninį laikraštį galite rasti **<https://www.meridianolicejus.lt/mokyklos-laikraštis-meridianas/>**.

ŠIAME NUMERYJE SKAITYKITE

Ten, kur visada šilta

Vilniaus kavinių apžvalga

4 p.

Kalbiname mokytoją

Interviu su licėjaus prancūzų kalbos mokytoju Martial

5 p.

Kultūrinės

rekomendacijos

Ką gražaus atnešė ruduo?

7 p.

Ką nuveikti rudenį?

Keletas rekomendacijų

9 p.

Sugrįžęs ir sustojęs laikas

V. Tapinienės knygos apžvalga

10 p.

Kaleidoskopas

Poezija

12 p.

TEN, KUR VISADA ŠILTA

Patricia Vosyliūtė

Kavinė „Mint Vinetu“

Vilniaus širdyje esanti kavinė „Mint Vinetu“ yra ne tik puiki vieta, norint išgerti puodelį karštos kavos, bet ir ketinant pasinerti į knygų pasaulį. Ši vieta primena mažytę biblioteką, kurioje visada tvyro ramybė ir šiluma. Lentynose sustatytos knygos ir lengvas, bet neįkylus foninis garsas sukuria jaukią ir ramią aplinką. Tai puiki vieta, jei norite pailsėti, pasislėpti nuo lietaus ar tiesiog praleisti vakarą su gera knyga ir skaniu desertu.

„Strange Love“ – kavinė, įsikūrusi šalia Bernardinų sodo, leidžia pasinerti į unikalias skonių ir emocijų keliones. Pro langus atsiveria vaizdai į rudens spalvose mirgantį Bernardinų sodą ir Vilniaus bažnyčių bokštus, o viduje jūsų laukia šiluma ir išskirtinės kokybės kava. Tai ideali vieta, jei ieškote ramios aplinkos ilgai popiečiai su knyga ar draugais.

Vilnius rudens pabaigoje įgauna ypatingą atmosferą – miesto gatvės prisipildo šalto oro ir, kartais, – lengvų snaigių šokio, o mes visi pradedame ieškoti šilumos bei jaukumo. Tokiomis dienomis nėra nieko malonesnio nei užsukti į šiltą, kvapnią kavinę, kur garuoja karštas gėrimas, o pro langą atsiveria rudens peizažas. Vilnius turi keletą jaukių kavinių, kuriose šaltuoju metų laiku galėsite ne tik sušilti, bet ir pasimėgauti ypatinga atmosfera, gera muzika bei gardžiais desertais.

Kavinė „Strage Love“

Jaukios sofos, modernus, tačiau šiltas interjeras ir puikus aptarnavimas suteikia šiai vietai ypatingą aurą. Be to, kavos meniu čia nuolat atnaujinamas, tad kaskart galite išbandyti kažką naujo.

Naujamiesčio rajone esanti „Backstage Café“ žavi ne tik puikia kava, bet ir ypatingu industriniu interjeru. Atviros plytų sienos, metalinės detalės ir šiltos šviesos šviestuvai kuria unikalią, bet jaukų atmosferos kontrastą. Kavinė puikiai tinka tiems, kurie vertina stilingą erdvę ir mėgsta šiuolaikinį miesto ritmą. Be to, tai puiki vieta susitikti su draugais ar netgi dirbti – čia daug erdvės, o atmosfera įkvepia kūrybiškumui.

Kavinė „Backstage Café“

Rudenį ir žiemą „Backstage Café“ siūlo sezoninių gėrimų, kurie puikiai sušildys net šalčiausią dieną

Kavinė „Kiras“

Jeigu ieškote ne tik kavos, bet ir šiek tiek nostalgijos, kavinė „Kiras“ su savo retro stiliumi ir unikaliu dizainu nukels jus į praeitį. Mažytė, bet labai jauki kavinė kviečia atsipalaiduoti prie spalvotų fotelių ir mėgautis ne tik kava, bet ir įvairiomis arbatomis bei išskirtiniais veganiškais desertais. Kavinės langai atveria vaizdą į judrias gatves, užpildytas rudeniška nuotaika. Tai puiki vieta, suteikianti galimybę pajusti laiko tėkmę ir skatinanti šiltus prisiminimus bei džiaugsmingus susitikimus su draugais

„Eskedar Coffee Bar“ – tai viena iš Vilniaus kavinių, kuriose susilieja modernus dizainas ir aukščiausios kokybės kava. Įsikūrusi senamiestyje ši vieta puikiai tinka tiems, kurie vertina estetiką ir idealias interjero linijas.

Kavinė „Eskedar Coffee Bar“

Nors kavinė nedidelė, joje visada tvyro ramybė ir jaukumas. „Eskedar Coffee Bar“ skirta ne tik kavos mėgėjams, bet ir tiems, kurie vertina gerą maistą, todėl čia rasite įvairių užkandžių, desertų ir sveikų pasirinkimų, kurie puikiai papildo kavos asortimentą. Tai kavinė, kurioje skoniai ir įvairių šalių kultūros susijungia į nuostabią patirtį, paliekančią nepamirštamą įspūdį.

Kavinė „Raštinė“

„Raštinė“ savo interjere ir atmosferoje perteikia bohemišką dvasią – medinės lentynos, rašomosios mašinėlės, jaukūs seni baldai ir net šiek tiek vintažinės detalės suteikia šiai vietai ypatingą jaukumą. Tai kavinė, mano galva, daranti geriausią matchą latte mieste! „Raštinės“ lankytojai dažnai yra menininkai, rašytojai ar studentai, kurie čia atranda ramybę ir įkvėpimą. Tai ne tik vieta kavai, bet ir erdvė, kurioje galite pasinerti į mintis arba kūrybinį procesą.

Vilnius su savo žaviomis kavinėmis siūlo įvairių pasirinkimų tiek kavos, tiek desertų mėgėjams. Kiekviena iš aptartų kavinių turi savo unikalią stilių, kuris praturtina ir pajvairina miesto kavos kultūrą. Apsilankymas jose neabejotinai praplečia kultūrinį akiratį, norint pajusti tikrąją Vilniaus dvasią ir šilumą.

KALBINAME MOKYTOJĄ

Gustė Kručkaitė

Tęsiame gražią tradiciją ir kalbiname licėjaus mokytojus. Abiturientė Gustė, pasirinkusi mokytis prancūzų kalbą, kalbina prancūzų kalbos mokytoją **Martial**.

Kuri buvimo mokytoju dalis jums mieliausia?

Mintis, kad aš galiu padėti mokiniams peržengti kalbos tiltus, mane labai džiugina – toks ir yra mano, kaip mokytojo, pagrindinis tikslas.

Jeigu galėtumėte vienai dienai tapti nematomu, ką veiktumėte?

Koks įdomus klausimas! Jeigu dienai tapčiau nematomas, pasinaudočiau proga patyrinėti pasaulį iš kitokios, nepastebėtos perspektyvos.

Visų pirma, aš aplankyčiau muziejus, teatrus ir istorinius objektus išvengdamas įprastinių žmonių sambūrių. Taip aš galėčiau pasigrožėti menu, istorija ir architektūra ramiai, niekieno netrukdomas. Taip pat pasinaudočiau proga pasėdėti kalbų pamokose ir pastebėti kitokius mokymo metodus, kuriuos galėčiau pritaikyti ir savo pamokose. Norėčiau pabuvoti diplomatinuose susirinkimuose arba kultūrinių mainų renginiuose, kur aš galėčiau paklausti diskusijų apie tarptautinį švietimą, politiką arba kultūrinę integraciją – temas, kurios mane, užsienyje dirbantį žmogų, labai domina.

Jeigu galėtumėte apsigyventi bet kokioje knygoje arba filme, kurį pasirinktumėte?

Tai būtų A. de Sent Egziuperi „Mažasis princas“. Ši istorija turi ypatingą vietą mano širdyje ir kaip mokytojui, ir kaip kalbų mylėtojui. Nesenstančios temos apie nekaltumą, smalsumą ir žingeidumą man daug reiškia. Gyvendamas šiame pasaulyje aš galėčiau tyrinėti išmintį, paslėptą mažuose dalykuose, tokiuose kaip rožė ar dykuma, ir mėgautis žmonių tapusavio ryšio grožiu.

„Mažajame prince” aš galėčiau keliauti į skirtingas planetas, kurių kiekviena suteikia savas patirtis ir pamokas – tai man suteiktų galimybę mokytis ir keistis. Kaip mokytoji, man labai įstrigo šios knygos paprastos, bet išmintingos pamokos apie tarpusavio ryšių svarbą ir matymą širdimi, o ne akimis. „Mažajo princo” pasaulis yra kupinas vaizduotės, susimąstymo ir švelnaus žavesio, čia gilesnė prasmė dažnai slepiasi po paviršiumi. Gyvendamas šioje istorijoje aš galėčiau padėti kitiems atrasti mažų gyvenimo dalykų turtingumą ir atnaujinti dažnai suaugus nutrūkstąjį ryšį su savo vidiniu vaiku.

Mokytojas Martial vaikystėje.
Asmeninio albumo nuotrauka

Šis pasaulis, kupinas apmąstymų, vilties ir tobulėjimo, yra idealus.

Koks jūsų įsimintiniausias vaikystės atsiminimas?

Vienas iš mano mėgstamiausių vaikystės atsiminimų yra dienos, praleistos augant Martinikoje, kurios kultūrinė įvairovė suformavo mane kaip žmogų. Prisimenu vakarus mano močiutės namuose, tapusiais pagrindine šeimos ir draugų susirinkimo vieta. Oras buvo užpildytas tradicinių patiekalų, tokių kaip colombo de poulet, accras ir boudins antillais (Vakarų Indijų kraujinės dešrelės) kvapais, jie maišėsi su tropiniu vėjeliu. Mes sėdėdavome lauke, bananų medžio šešėlyje, kol fone grojo ritmiška zouk muzika.

Dvi vartojamos kalbos, prancūzų ir kreolų, buvo mane apsupusios tarsi simfonija. Mano seneliai dalindavosi istorijomis apie savo jaunystę, pasakojimais, kurie mums primindavo apie mūsų afrikietiškas ir europietiškas šaknis. Šios akimirkos buvo kupinos juoko, domino kaladėlių trinksėjimo ir basų vaikų, bėgiojančių ant minkštos žolės, plepėjimo.

Tvyrojo bendruomeniškumo jausmas, kur visi pritapo ir tradicijos buvo perduodamos iš kartos į kartą. Būtent tada aš supratau šeimos, kultūros ir paveldo vertę. Šie atsiminimai man yra tarsi atspirties taškas, priminimas, iš kur aš esu kilęs.

Kaip atrodo jūsų ideali diena?

Mano ideali diena prasidėtų nuo ramaus ryto su karšto šokoladinio pieno puodeliu rankoje prie virtuvės lango, pro kurį matosi gatvė. Tada keliaučiau į pamokas ir sutelkčiau visą savo dėmesį į mokymą – man sunku įsivaizduoti dieną be savo darbo ir susidomėjusių mokinių veidų. O vakare norėčiau atsipalaiduoti apsilankydamas kokiame nors renginyje, patyrinėdamas nematytą miesto vietą arba paprasčiausiai paskaityti arba pažiūrėti filmą.

Jeigu turėtumėte persikūnyti į bet kokį gyvūną, kurį pasirinktumėte?

Delfiną. Delfinai yra intelektualūs ir žaismingi, jie laikomi džiaugsmo ir harmonijos simboliais – tai yra savybės, kurios atspindi mano meilę bendravimui ir žmogiškajam ryšiui. Norėčiau suprasti sudėtingus delfinų bendravimo ypatumus, o gyvenimas vandenyne atrodo kaip rami, bet ir jaudinanti patirtis.

Jeigu galėtumėte nukeliauti į bet kokią istorinę epochą, kur keliautumėte?

Nusikelčiau į senovės Egiptą, kai jį valdė Ramzis II. Šios eros, dažnai vadinamos Naujosios Egipto karalystės klestėjimo laikotarpiu, metu iškilo daug didingų, faraonų šlovinančių pastatų, tokių kaip Abu Simbelos šventyklos.

Būtų nuostabu išvysti jų statymo procesą ir susipažinti su sumania civilizacija, gyvenusia palei Nilą. Norėčiau pasikalbėti su raštininkais ir amatininkais, daugiau sužinoti apie jų darbą ir mokymo sistemas. Taip pat būtų įdomu pastebėti senovės egiptiečių ritualus ir dievų, tokių kaip Ozirio ir Izidės, garbinimą.

Į kokią šalį svajojate nukeliauti?

Svajoju nukeliauti į Indiją – jos istorija, kultūra ir dvasingumas mane labai domina. Mane žavi įvairūs šalies kraštovaizdžiai – nuo Goa paplūdimių iki didingųjų Himalajų. Norėčiau pasivaikščioti bruzdančiomis Delio miesto gatvėmis ir išvysti Raudonąjį fortą arba Humajūno kapavietę. Manau, kad nukeliavęs į Indiją, galėčiau atrasti ne tik mane dominančią kultūrą, bet ir save patį.

Jeigu galėtumėte nueiti į bet kokio muzikanto (gyvo ar mirusio) koncertą, ką pasirinktumėte išgirsti?

Jeigu turėčiau tokią galimybę, pasirinkčiau Džimį Hendriksą. Galėčiau tik numanyti, koks nuostabus jausmas turėjo apimti visus, gavusius progą gyvai išgirsti Hendrikso solinę gitaros partiją dainoje „All Along the Watchtower“ arba jausmingąją baladę „The Wind Cries Mary“.

KULTŪRINĖS REKOMENDACIJOS

Izabelė Zakarauskaitė

PAKUI HARDWARE: VIRTUAL CARE/TOLIMAS RŪPESTIS

2024 m. birželio 19 – gruodžio 1 d.

Radvilų rūmuose eksponuojamas „Tolimas rūpestis” – Neringos Černiauskaitės ir Ugniaus Gelgudos darbas, nagrinėjantis šiuolaikinę mediciną, susvetimėjimą, tikrovės ir kūniškumo santykį. Daug dėmesio sulaukęs jaunų menininkų duetas „Pakui Hardware” atstovavo Lietuvą 2024 m. Venecijos bienalėje su panašios stiliškos darbu „Uždegimas” (angl. “Inflammation”). Instaliacija „Tolimas rūpestis” vaizduoja per pandemiją išpopuliarėjusios nuotolinės medicinos ir greitai besivystančios robotizuotos chirurgijos konceptus.

„Tolimas rūpestis” Radvilų rūmų salę paverčia operacine, kur sintetinės ir organinės medžiagos veikia tarpusavyje iliustruodamos operaciją, kurioje trūksta tik vieno – žmogaus kūno.

Nors darbas anksčiau buvo eksponuotas kitose erdvėse, per jo atidarymą Radvilų rūmuose menininkai teigė, jog ši erdvė – jų favoritė. Erdvi ir šviesi salė primena sterilias ligonines erdves, todėl darbas tampa ypatingai paveikus. Salė prie pietinio Radvilų rūmų korpuso buvo pristatyta 1912 m. (šią datą ant pastato sienos galite pamatyti eidami pastato link Šv. Ignato gatvės); tuo metu joje buvo rengiami Vilniaus inteligentijos pobūviai. Sovietmečiu pastatas buvo apgadintas, tačiau salėje iki šiol yra išlikę nemažai Vilniuje be galo retai sutinkamų art-deco (moderno) bruožų. Okupacijos metais Radvilų rūmų pietiniame korpuse veikė sporto mokykla, o salėje, kur eksponuojamas „Tolimas rūpestis”, buvo žaidžiamas krepšinis. Aukštos lubos pabrėžia „Tolimo rūpesčio” kuriamą susvetimėjimo, menkumo atmosferą. Pažiūrėjus šią ekspoziciją raginčiau praeiti ir Vakarų Europos meistrų parodą, esančią tame pačiame pastate, ir nusileisti laiptais į rūšį. Nors jos niekaip nėra pažymėtos, ten yra atidengtos autentiškos Janušo Radvilos laikų rūšio sienos, kurios vėlgi primena įstabų Vilniaus daugialypiškumą – futuristinę, siurrealią instaliaciją apie robotizuotą chirurgiją ir XVII a. Vilniaus etmono rezidencijos sienas skiria vos pora aukštų.

„DALYKAI, KURIŲ NEIŠDRĖSAU PASAKYTI, IR DABAR JAU PER VĖLU”

Režisierė - Kamilė Gudmonaitė

„Dalykai, kurių neišdrėsau pasakyti ir dabar jau per vėlu” - jaunos, perspektyvios režisierės Kamilės Gudmonaitės tarpdisciplininis spektaklis, rodomas visai neseniai renovuotame Nacionaliniame Dramos teatre. Spektaklio idėją įkvėpė japono Itaru Sasaki istorija. 2010 m. iš Otsuchi miestelio praradęs artimą pusbrolių ir norėdamas susisiekti su mirusiuoju sode pasistatė seną, neveikiančią telefono būdelę, į kurią kalbėdamas tikėjosi, kad jo žodžius išnešios vėjas.

Praėjus metams Otsuchio miestelis patyrė didžiulę tragediją, kuomet cunamio metu žuvo net dešimt procentų miestelio gyventojų. Žinodami apie Itaru taksofoną miestelio gyventojai pradėjo lankytis jo sode. Nuo 2022 m. kovo 1 d. (praėjus vos savaitei nuo karo Ukrainoje pradžios) senas taksofonas buvo pastatytas prie Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro (vieno iš spektaklio kūrėjų). Praeiviai buvo kviečiami anonimiškai „paskambinti“ ir išsakyti tai, ko nespėjo pasakyti. Per pusmetį, kurį taksofonas praleido glausdamasis prie teatro sienų, jo ragelis buvo pakeltas virš 4000 kartų. Atrinkti įrašai tapo taksofono operos libreto pagrindu.

Be galo jautrų, šviesų ir žmogišką spektaklį lydi modernūs ir detalūs vizualai bei Operos ir baleto teatro muzikantų atliekama Dominyko Digimo muzika. Centrinė operos tema - gedulas (ir tai, koks įvairus jis gali būti). Taksofone įrašyti įrašai yra leidžiami spektaklio metu ir primena žiūrovui, kokia panaši yra daugelio žmogiškoji patirtis - tai, ką daugelis mano jaučiąs vienintelis, jaučia ir praeivis gatvėje, ir nepažįstamas žmogus autobuse. Pravirkdęs didžiąją salės dalį, mano nuomone, spektaklis nėra nuspėjamas ar banalus, žiūrovas nėra manipuliuojamas pigiais emociniais triukais, ašaros - tyros ir nuoširdžios, viskas lengva ir šviesu, nepaisant sunkių, skaudžių temų, kuriomis remiasi siužetas.

Spektaklis yra be pertraukų ir trunka tik pusantros valandos, todėl tiks ir patiks ne tik teatro mylėtojams, bet ir tiems, kurie jaučia potraukį „kultūrintis“, bet retai turi tam kantrybės. Pažiūrėjus spektaklį siūlyčiau pakilti į „Trys mūzos“ stogo terasą ir vieną kitą minutę (kol nudžius ašaros) praleisti su naktiniu Vilniaus senamiesčiu.

P.S. pasiimkite nosinių – sau ir greta sėdinčiam.

KLAIPĖDOS VALSTYBINIS MUZIKINIS TEATRAS

Philip Glass premjera „Kelionė”

Nebijantiems kelionių ar dažnai besilankantiems pajūryje rekomenduojame aplankyti naują sezoną rekonstruotame pastate pradėjusį Klaipėdos valstybinį muzikinį teatrą.

Pirmą sykį teatras buvo atidarytas 1820 m., tačiau jis sudegė per 1854 m. didįjį gaisrą, gerokai vėliau persikėlė į Danės pakrantėje esančius Kultūros rūmus, kurie ilgą laiką buvo vienas ryškiausių socialistinio modernizmo Lietuvoje pavyzdžių, o po kelerius metus trukusios renovacijos atnaujintas pastato duris vėl atvėrė šiemet.

Sezono startas į Klaipėdą pritraukęs žmones ne tik iš Lietuvos, bet ir kitų Europos šalių - vieno garsiausių XXa. kompozitorių Philipo Glasso operos „Kelionė” premjera. Futuristinė, kupina specialių efektų trijų veiksmų opera remiasi keliomis teminėmis linijomis, nagrinėdama žmonijos kelionę į nežinomybę. Kosmose klajojančios įgulos, Kristupo Kolumbo kelionių ir šiuolaikinių tyrinėtojų istorijomis yra apdainuojamas žmogiško žingeidumo vedamas troškimas tyrinėti, nepaisant netobulo kūno, gendančios įrangos ir riboto proto. Įspūdinga (mano nuomone - geniali) scenografija remiasi vos keliais sceniniais elementais, atliekančiais skirtingas funkcijas, žiūrovą kviečiančius į kelionę po svetimas planetas, neramų Atlantą, kalnus ir kosmoso platybes. Kaip ir paties kompozitoriaus muzika, scenografija yra minimalistinė, moderni, tačiau tuo pat metu labai ryški ir be perstojo kintanti. Nors opera vyksta anglų, ispanų ir lotynų kalbomis, kiekvienas žiūrovas turi galimybę skaityti subtitrus savo pasirinkta kalba iš priešais kėdę esančio ekrano. Tai paminiu, norėdama atkreipti dėmesį į operos filosofinę egzistencialistinę prigimtį ir paskatinti tuos, kurie atkreips dėmesį į mano rekomendaciją pabandyti atlipinti akis nuo scenos ir įsigilinti į libreto (parašyto pagal P. Glass pasakojimą) autoriaus D. H. Hwang minties grožį ir subtilumą.

Tiems, kuriems į šią operą patekti nepavyks, rekomenduoju nuvykti į kitą šiame teatre vykiantį pasirodymą. Nors negaliu nieko pasakyti apie kitų rodomų renginių kokybę (esu tikra, kad jie nuostabūs), likau sužavėta atnaujinto teatro interjeru. Be galo jaukios erdvės kiekvieną apsilankiusį teatre apgaubia švelnia šviesa, rusvais atspalviais, šampano kvapu, elegantiškais ir gerai apgalvotais, preciziškais interjero sprendimais. Na, o jeigu vis dar neįtikinai, dar sykį paskatinti jus nuvykti į šį teatrą bandysiu paties Phillipa Glasso citata: „Kūrybinis procesas ir kelionė panašūs tuo, kad abiem atvejais žmogus palieka tai, kas jam pažįstama ir išdrįsta leisti į nežinomybę”.

DAR KELIOS REKOMENDACIJOS, (NES NESUSIVALDŽIAU):

- MO „Iš vidaus”
- Skaitantis Vilnius: antikiniai atgarsiai literatūroje (nemokami susitikimai kiekvieną spalio trečiadienį)
- Spalio 24 d., 18 val. Julijos Andersson (smuikas) ir klavesino koncertas „Vilnius epochų sankirtoje: Klasicizmas ir Romantizmas“ Samuelio Bako muziejus, Vilnius (vėl nemokama!)
- „Šarukas ir klavišai” Tamsta Club spalio 18 d., 20 val.

KĄ NUVEIKTI RUDENĮ?

Urtė Tartenytė

Padėkoti už nuostabias vasaros akimirkas, pasimėgauti rudens virsmais ir su šypsena laukti ateinančios žiemos.

Išgerti labai daug puodelių šiltos kavos ar arbatos, kurie sušildys po vaikščiojimo lauke sušalusius delnus.

Tikėti stebuklais, daryti gerus dalykus džiaugtis gyvenimu kaip tai daro mažas vaikas.

Rasti laiko sau ir perskaityti visas knygas, apie kurias jau taip ilgai svajojai.

Kartu su draugais miške paieškoti spalvotų lapų, kaštonų, gilių ir kankorėžių.

Pasiklausyti naujos, tau neįprastos muzikos, kad papildytum savo grojaraščius.

Šiltai apsirengi ir pasigrožėti tave supančia aplinka, žmonėmis, gyvybe ir, svarbiausia - savimi.

Pasigaminti kokį nors neišbandytą ir neragautą skanumyną, nes tu jo nusipelnei.

Žvakių šviesoje kiekvieną dieną atrasti bent vieną dalyką dėl ko tu esi dėkingas praėjusiai dienai.

SUGRĮŽĘS IR SUSTOJĘS LAIKAS

Igoris Zujevas

Niekada sąmoningai nerašiau recenzijų. Net studijuodamas lituanistiką vengiau šio žanro kaip dievo rykštės. Kas aš toks, kad galėčiau vertinti kito žodį? Tada štai ėmė ir nutiko šis gyvenimiškas kalambūras – niekada nesakyk niekada, ypač, jei dirbi mokykloje, ir ne šiaip sau, bet dėstai ten lietuvių kalbą ir literatūrą.

Iki šiol sudėtinga vertinti tai, ką rašo tavo mokiniai. Galima prikrapštyti taškų pagal biurokratinės instrukcijas, bet mokinio individualumo ir unikalumo vertinimo kriterijų dar niekas nesudėliojo. Ir ačiū dievui.

Turbūt todėl ir dabar, mąstydamas apie šiemet dienos šviesą išvydusią V. Tapinienės eseistikos knygą „Susigrąžinto laiko blyksniai“, niekaip neapsiverčia liežuvis vartoti žodžio „vertinimas“. Akivaizdu, kad iki kokybiško literatūrinio recenzavimo man dar reikia (?) subręsti, taigi net nebandysiu kažką įrodinėti. Tik štai kai labai rezonuoja – varvančio laiko gyslomis, kalbine raiška, gyvenimiška patirtimi ir visais kitais beveik gyvenimiškais ekskursais – sudėtinga tiesiog likti abejingam.

Pavasarij kolegė brukte įbruko spaustuve dar dvelkiančius blyksnius. Imk, sako, paskaityk ir pasakyk, ką manai.

Ir jau jeigu toji kolegė ką nors rekomenduoja, žinok, turi nedelsdamas atsidėti visas prievoles šalin ir įnikti į tekstą. Turiu pripažinti, kad labai nemėgstu skaityti skolintų knygų. Jeigu skolintų knygų savininkai žinotų, kur jų literatūriniai lobynai pačiame skaitymo įkarštyje atsiduria, tikrai daugiau nebeskolintų.

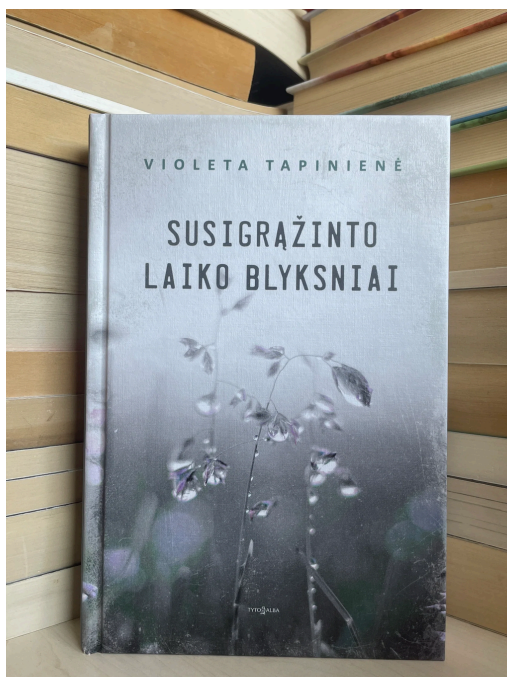
Knygą turiu pirmiausiai iščiupinėti ir išuostyti, taip užmezgu patį pirmutinį saitą, todėl nieko nelaukdamas įpuoliau į „Tyto albą“ ir pasigriebiau vieną blyksnių egzempliorių nevaržomam ap(si)čiupinėjimui.

Grublėtas knygos viršelis švelniai kutena pirštų pagalvėles, ir aš suprantu, kad tekstas, kurį ketinu skaityti, irgi nebus paprastas.

Čia turiu patikslinti – taip, iš pradžių gali pasirodyti, kad Violeta rašo nesistengdama dėlioti įmantrias sakinių konstrukcijas, rodos, net nebando savo mintis reikšti pačia įnoringiausia leksika, kaip „dabar madoj“. Vis dėlto tai toli gražu nėra tekstai, kuriuos galima skaityti lovoje, kol kažkur ties puslapio viduriu imi ir užmiegi, ne. Kiekvienas knygos blyksnis, lakoniškai tilpdamas į puslapį ar du, iš tikrųjų atveria talpų nugyvento, bet vis tik saugiai susigrąžinto autorės gyvenimo kraitį. Taigi, dar vienas paradoksalus kalambūras sustabdo mane nuo neatidaus skaitymo – blyksniai, akimirkos, kuriose telpa visas gyvenimas, atsigręžia į visam laikui susigrąžintą ir saugiai užkonservuotą praeitį.

Savo mokiniams nuolat kartoju, kaip svarbu domėtis kontekstu ir „išeiti“ iš knygos, o pats nė nežinojau, kas gi toji Violeta. Gal tik moters pavardė užtikrinto šalies laisvės balso kontekste bus girdėta ir tiek. Pasirodo, girdėta ne šiaip sau. Dar pasirodo, kad Violeta visą savo gyvenimą išdalijo trims amžinybės „drambliams“ – mokyklai, dirbdama lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, L.T. (negaliu atsistebėti moteriška drąsa) ir sūnui – tam pačiam laisvės balso šaukliui. Du pastarieji „drambliai“ mano naiviai pasaulėvokai yra visai svetimi, todėl ėmiausi skaityti knygą filtruodamas ją tik per kolegialųjį filtrą. Šiame filtre užstrigo didžiulė Violetos pedagoginė patirtis. Nors knygoje apie mokyklą nėra kalbama vadovėliškai, blyksniai akimirksniu tapo vienu dideliu pedagogikos postulatu. Po L. Tamulaitienės (pavardės turi šio tokio bendro skambesio) „Paraščių vaikų“, kurią įveikiau sunkiai valdydamas emocijas, šioji knyga jausminiu aspektu pasirodė kiek statiškesnė. Visada nujaučiau, koks turėtų būti tikras mokytojas, ir Violeta įrodė, kad mąstau teisingai. Iškart šiek tiek egoistiškai užpavydėjau jos mokiniams, su kuriais autorė palaiko artimą ryšį net seniai nutilus mokykliniams skambučiams. Labiausiai įsiminė, kaip jautriai mokytoja atsisveikindavo su savo dvyliktokais. Vieną paskutiniosios abiturientų pamokos scenarijų pasivogiau ir aš, kad dar labiau suartėčiau su tekstu ir jos autore, o gal net labiau norėdamas kažką įrodyti sau pačiam, bet tai jau tikrai nėra gero mokytojo bruožas...

Jaukūs vakarojimai nedidelio buto balkone, kai miestą jau apgobia juoda nakties skara, prometėjiškas, bet visiškai nuoširdus atsidavimas L.T. ir mokyklinės kasdienybės etiudai sukuria skaitytojui idiliško, sakytum, beveik sterilaus gyvenimo vaizdą. Tik iš atskirų nuotrupų, tirpstančio laiko blyksnių gali suprasti, kad gyvenimo vis dėlto neįmanoma suvakuuoti ir užšaldyti, sustabdyti. Galbūt todėl rašytojai ir rašo tekstus apie savo gyvenimą, kad būtų laiką, kurį rašymo procesas akimirksniui sugrąžina, būtų įmanoma bent taip paversti esamu.

KALEIDOSKOPAS

poezija

sklistų

Heraklidas sakė, kad norėdamas kažką išgirsti privalai
mokėt tylėt,
Bet aš paniškai bijau tiesas ir amžinus kanonus savo
nekaltom ausim girdėt.
Todėl be perstojo kalbu, klykiu, dainuoju,
Poeziją rašau, tada Jums ją padeklamuoju.
Nes aš baili, bet nekvaila,
Myliu istoriją, bet ji - žiauri mama.
Jos šaltos įsčios mums gerai pažįstamos,
Jos dėka visa
švelniai
varginančiai
pilka, jau niekas nekelia man įstabos.
Jos grubios rankos lydi visada.
Ar ne iš Krymo kyšo jos bjauri galva?
Todėl be perstojo kalbu, klykiu, dainuoju,
Nes gal išsiblaškyčiau, gal eilėm prašviesinsiu rytojų?
Nes aš naivi, bet ne kvaila,
Žinok, kokia yra mūsų europietiška mama,
Žinau, kas laukia pacifistų, radikalų ir nacionalistų.
Bet nežinau, kas būtų jei giliai pamiltume, kas būtų, jei
ta meilė sklistų.

dabar jau tikrai žinau kas esu
nieko nesakyk
laiko vandenys suvilgo nerimo skeletą
beveik kaip chemijoje kur sukiėtėjęs
kūnas
pašildytas
virsta garų molekulėmis
įdomu kas mane šitaip
šildo
kondensuoja užakėjusias baimes
o abejingumą dujomis išleidžia
į pačią nežinią
anksčiau ar vėliau vis tiek prisiduosiu
nieko nesakyk
dabar jau tikrai žinau kas esu
verdančio puodo dangčiu srūvantis
gyvybės
ir vilties
šaltinis
nuolat skubantis į savąją Itakę

TURINĮ KŪRĖ:

Urtė Tartenytė, 12A kl.

Gustė Kručkaitė, 12B kl.

Patricia Vosyliūtė, 12B kl.

Izabelė Zakarauskaitė, 12B kl.

Igoris Zujevas

BUVO ŠALIA:

Igoris Zujevas

Vida Tumėnaitė-Berniukevičienė